

2. 7. 2014

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nadační fond podle nového občanského zákoníku

Nadační fondy lze definovat jako nezávislé subjekty finanční povahy založené za účelem podpory veřejně prospěšných aktivit a projektů. Jako nový právní institut byly zavedeny do českého právního řádu v roce 1998 jako alternativa k nadacím, ovšem ve srovnání s nimi jsou nadační fondy benevolentněji legislativně upraveny. Na rozdíl od nadací nemusí mít nadační fondy trvalý charakter a výnosnou povahu.

Právní úprava

Úpravu problematiky nadačního fondu obsahoval zákon č. [227/1997](#) Sb., o nadacích a nadačních fondech, který vymezoval nadační fond jako účelové sdružení majetku zřízené a vzniklé podle tohoto zákona pro dosahování obecně prospěšných cílů. Úprava zákona o nadacích a nadačních fondech byla k 1. 1. 2014 nahrazena zákonem č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), který upravuje problematiku nadačního fondu v § 394 - § 401 a vnesl do oblasti úpravy obsahové a koncepční změny, liberalizaci, ale také jistou míru zodpovědnosti. Nadační fond nově spadá do kategorie tzv. fundací, resp. právnických osob, které jsou tvořeny majetkovým základem k určitému účelu. Dalším typem fundace dle NOZ je nadace a ústav.

Obecně prospěšný cíl nadačního fondu byl zaměněn za cíl společenský nebo hospodářský. Nadační fond lze tedy za stávajícího stavu založit ke společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu, k účelu veřejně prospěšnému, dobročinnému nebo smíšenému. Liberalizaci právní úpravy lze sledovat v možnosti povolení podnikání nadačního fondu, ale výlučně za předpokladu, že výtěžky podnikání budou využity pouze k podpoře účelu nadačního fondu.

Založení nadačního fondu

Zřizovatelem nadačního fondu může být každá fyzická nebo právnická osoba. V případě, že má nadační fond jen jednoho zřizovatele, musí být sepsána zakládací listina v podobě notářského zápisu. Je-li zřizovatelů několik, uzavřou mezi sebou zakládací smlouvu, kterou podepíší a pravost podpisů ověří. Nadační fond musí mít uvedeno sídlo, které je jeho adresou. Kromě této adresy může mít kontaktní místo neboli místo, na kterém se skutečně zdržuje.

Návrh na zápis nadačního fondu podává zřizovatel nebo jím zmocněná osoba, kdy pravost podpisu musí být úředně ověřena. Zákon nestanoví u nadačního fondu výši nadačního jmění, pouze povinnost majetkového odhadu. Pakliže si fond sám určí jeho výši, musí být tato uvedena u každého ze zřizovatelů.

Podstatné náležitosti zakládací listiny:

Zákon podává výčet náležitostí zakladatelského právního jednání, kdy se nejedná o výčet taxativní, ale o stanovení minimálního rozsahu. Zakladatelské právní jednání musí obsahovat alespoň: [1]

- a) název a sídlo nadačního fondu,
- b) název, popřípadě obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo zřizovatele (zřizovatelů), popřípadě doklad o právní subjektivitě zahraničního zřizovatele, jde-li o právnickou osobu, nebo jméno, příjmení, popřípadě obchodní firmu, rodné číslo, popřípadě datum narození, a trvalý pobyt zřizovatele (zřizovatelů), jde-li o fyzickou osobu,
- c) vymezení účelu, pro který se nadační fond zřizuje,
- d) výši, popřípadě hodnotu majetkového vkladu, který se každý zřizovatel zavazuje vložit do nadačního fondu; jde-li o vklad nepeněžitý, musí být určen předmět vkladu a oceněn znalcem; cenné papíry musí být buď oceněny znalcem, nebo osobou spravující cenné papíry na základě smluv podle zvláštního zákona,
- e) počet členů správní rady, jména, příjmení, rodná čísla, popřípadě datum narození, a trvalé bydliště členů první správní rady s uvedením způsobu jejich jednání jménem nadačního fondu,
- f) počet členů dozorčí rady, jména, příjmení, rodná čísla, popřípadě datum narození, a trvalé bydliště členů první dozorčí rady anebo jméno, příjmení, rodné číslo, popřípadě datum narození, a trvalé bydliště prvního revizora, vykonává-li působnost dozorčí rady revizor,
- g) určení správce vkladů,
- h) podmínky pro poskytování příspěvků z majetku nadačního fondu nebo vymezení okruhu činností, jež nadační fond může vzhledem k svému účelu vykonávat.

K návrhu na zápis nadačního fondu do nadačního rejstříku musí být kromě nadační listiny předloženy následující dokumenty:

- čestná prohlášení členů správní a dozorčí rady o tom, že splňují všechny podmínky stanovené zákonem pro výkon uvedené funkce a souhlas s ustanovením do funkce,
- prohlášení správce vkladu o tom, jak spravuje vklad zřizovatele,
- doklad o splacení peněžního vkladu,
- je-li zřizovatelem právnická osoba, doklad o tom, že je právnickou osobou,
- souhlas majitele domu, v němž je sídlo nadačního fondu, s umístěním sídla,
- výpis z katastru nemovitostí, v němž je sídlo nadačního fondu.

Pozitiva nadačního fondu

- k dosahování účelu, pro který byl nadační fond zřízen, používá veškerý svůj majetek,
- nadační fond nemusí splňovat předpoklad trvalého výnosu,
- minimální výše vkladu není zákonem stanovena, ale je ponechána na vůli zřizovatele,
- osvobození od daně z příjmů právnických osob, daně dědické a darovací.

Daňové zvýhodnění

Z hlediska zákona č. [586/1992](#) Sb., o daních z příjmů („ZDP“), který upravuje daňové povinnosti fyzických a právnických osob na dani z příjmů, se považují nadační fondy za tzv. neziskové poplatníky daně z příjmů právnických osob[2]. Tito poplatníci mají zvláštní režim zdaňování daní z příjmů, kdy u nich nejsou předmětem daně příjmy:

- z činností vyplývajících z jejich poslání dle statutu, stanov, zřizovacích nebo zakladatelských listin,
- z dotací, příspěvků na provoz a jiných podpor ze státního rozpočtu apod.,

- z úroků z vkladů na běžném účtu,
- z bezúplatného nabytí nemovitosti a movité věci podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi č. [428/2012](#) Sb.

Od daně z příjmů jsou osvobozeny podle § 19 odst. 1 písm. r) ZDP příjmy plynoucí z pronájmu nemovitostí, které jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsány v nadačním rejstříku, příjmy plynoucí z pronájmu uměleckých děl, která jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsána v nadačním rejstříku, úrokové příjmy a jiné výnosy plynoucí z cenných papírů, které jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsány v nadačním rejstříku, a příjmy z jejich prodeje, příjmy plynoucí z úroků z peněžních prostředků, které jsou součástí nadačního jmění, za podmínky, že jsou uloženy na zvláštním účtu u banky nebo pobočky zahraniční banky působící na území České republiky a číslo tohoto účtu je zapsáno v nadačním rejstříku, a veškeré výnosy z cenných papírů, které jsou součástí nadačního jmění a které jsou smlouvou o správě cenných papírů podle zvláštního zákona spravovány k tomu oprávněnou osobou, a za podmínky, že údaje o této smlouvě jsou zapsány v nadačním rejstříku, příjmy plynoucí z autorských a patentových práv, která jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsána v nadačním rejstříku; osvobození se nevztahuje na příjmy, které byly nadací použity v rozporu se zvláštním zákonem.

Veřejný rejstřík

Z legislativní úpravy zákona o nadacích a nadačních fondech vyplývalo osvobození nadačních fondů od veškerých správních poplatků spojených s úkony ve veřejném rejstříku. Tato skutečnost se ale s účinností NOZ k 1. 1. 2014 zcela změnila a nyní veškeré úkony spojené se zápisem či změnami v příslušném nadačním rejstříku vedeném krajským soudem podléhají správnímu poplatku, a to ve výši 2000,- Kč.

Přizpůsobení úpravy nadačních fondů NOZ

V případě, že by některá ze stávajících ustanovení nadační listiny odporovala donucujícím ustanovením NOZ, potom se na ně hledí jako na neúčinná a je nutno tato ustanovení přizpůsobit nové právní úpravě, a to do 31. 12. 2017.

Závěrem lze říci, že úprava v NOZ přinesla určitou liberalizaci úpravy nadačních fondů. I přesto, že došlo k uvolnění úpravy, i nadále je nutno dodržovat zákonem stanovená kritéria. Není tedy možné zakládat nadační fondy neomezeně zcela dle vůle zakladatele. Nadační fondy nelze zakládat čistě k soukromým účelům. Projev vůle nemůže být v rozporu s dobrými mravy, směřovat ke zneužití práva nebo dosažení cíle nezákonným způsobem.

Mgr. Kristýna Sojková,
advokátní koncipient

[KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.](#)

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4

Tel.: +420 221 412 611
Fax: +420 222 254 030
e-mail: ksd.law@ksd.cz

[1] Viz §396 NOZ.

[2] Viz § 18 ZDP.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)